

**Uchwała nr/24
Sejmiku Województwa Mazowieckiego
z dnia 2024 r.**

**w sprawie zamiaru i przyczyny podziału samorządowej instytucji kultury pn.:
„Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie”**

Na podstawie art. 18 pkt 19 lit. f ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 566), w związku z art. 18 ust. 3 i art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 87) - uchwała się, co następuje:

§ 1.

1. Zamierza się dokonać podziału samorządowej instytucji kultury pn.: „Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie”, dla której organizatorami są Minister Kultury i Województwo Mazowieckie, wpisanej do rejestru instytucji kultury prowadzonego przez Województwo Mazowieckie pod nr 12/99.
2. Podział, o którym mowa w ust. 1, będzie polegać na wyłączeniu z Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie Oddziału - Muzeum Witolda Gombrowicza we Wsoli i utworzeniu nowej samorządowej instytucji kultury pn.: „Muzeum Witolda Gombrowicza we Wsoli”, prowadzonej i finansowanej wyłącznie przez Samorząd Województwa Mazowieckiego.
3. Przyczyną podziału samorządowej instytucji kultury pn.: „Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie”, w sposób, o którym mowa w ust. 2, jest potrzeba utworzenia nowej samorządowej instytucji kultury pn.: „Muzeum Witolda Gombrowicza we Wsoli” jako jedynej w Polsce placówki muzealnej poświęconej Witoldowi Gombrowiczowi.

§ 2.

Zobowiązuje się Zarząd Województwa Mazowieckiego do podania do publicznej wiadomości treści niniejszej uchwały.

§ 3.

Akt o podziale samorządowej instytucji kultury pn.: „Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie” zostanie wydany po upływie co najmniej 3 miesięcy od daty podania do publicznej wiadomości treści niniejszej uchwały.

§ 4.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Mazowieckiego.

§ 5.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Obecnie Muzeum Witolda Gombrowicza funkcjonuje jako oddział Muzeum Literatury im Adama Mickiewicza w Warszawie. Mieści się w rezydencji pałacowej z roku 1914, należącej w okresie międzywojennym do bratowej pisarza, Aleksandry Gombrowicz. Rezydencja w stylu klasycystycznym z elementami secesji została zaprojektowana przez Augusta Furuhjelma, architekta pochodzenia fińskiego, na zlecenie ówczesnego właściciela Wsoli - Jakuba Grobickiego. Od roku 1920 dobra stanowiły własność Marii Pruszk, która w roku 1924 udostępniła rezydencję swej bratanicy Aleksandrze, żonie Jerzego Gombrowicza, starszego brata pisarza. W roku 1929 Aleksandra formalnie stała się właścicielką majątku. Pałac pozostawał w użytkowaniu rodziny do roku 1941, kiedy to majątek objęto zarządem Liegenschaftu. Po wojnie dobra zostały przejęte na użytek reformy rolnej przez Skarb Państwa. W pałacu lokowano liczne instytucje państwowe, m.in. komisariat milicji, a później placówkę opieki specjalnej oraz domy pomocy społecznej dla dzieci i dorosłych. W roku 2005 Starostwo Radomskie sprzedało pałac wraz z sześcioma hektarami parku Samorządowi Województwa Mazowieckiego, a ten przekazał go Muzeum Literatury w Warszawie z przeznaczeniem na Muzeum Witolda Gombrowicza.

Muzeum (jako Oddział Muzeum Literatury im Adama Mickiewicza w Warszawie) zostało otwarte 10 października 2009 roku w obecności Rity Gombrowicz, wdowy po pisarzu. Do zadań instytucji należą: upowszechnianie wiedzy o życiu i twórczości pisarza; inicjowanie, prezentacja, dokumentacja projektów Gombrowiczowskich; gromadzenie gombrowiczianów; animowanie życia intelektualno-literackiego, również w zakresie edukacji literackiej i promocji talentów. Muzeum dysponuje czytelnią, w której dostępne są dzieła autorstwa Witolda Gombrowicza, ich przekłady, literatura sekundarna oraz prasa humanistyczna. Jako przestrzeń literacka Muzeum Witolda Gombrowicza pozostaje projektem otwartym na inne dziedziny kultury.

Zwiedzających przyciąga do muzeum nie tylko stała ekspozycja osnuta wokół etapów biografii i twórczości Witolda Gombrowicza, ale również wydarzenia artystyczne i intelektualne.

W 2017 roku Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego zwróciło się do Muzeum Literatury im Adama Mickiewicza w Warszawie, by to Muzeum Gombrowicza prowadziło Espace Gombrowicz - kameralne muzeum autora "Ferdynand" utworzone we francuskim Vence, ostatnie miejsce Gombrowiczowskiej biografii.

Planowane wyłączenie Muzeum Witolda Gombrowicza we Wsoli ze struktury Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza umożliwi zmianę statusu miejsca stanowiącego jedyną w Polsce placówkę muzealną poświęconą Witoldowi Gombrowiczowi, wybitnemu powieściopisarzowi, noweliście, dramaturgowi XX wieku i niezwyklej osobowości. Dzięki takiemu rozwiązaniu zwiększą się możliwości rozwojowe instytucji.

Kolejnym argumentem za usamodzielnieniem Muzeum jest rozwój bazy materialnej Muzeum Gombrowicza. W 2024 roku zaplanowano środki w wysokości: 7 768 056 zł na realizację rozpoczętej inwestycji pn.: Budowa dwóch budynków administracyjno-muzealnych na terenie parku w Muzeum Witolda Gombrowicza we Wsoli.

Odpowiednio zorganizowane i dofinansowane samodzielne Muzeum Gombrowicza będzie istotnym elementem zwiększenia rozwoju oraz wyrównywania szans edukacyjnych i podnoszenia kompetencji przez osoby mieszkające poza dużymi ośrodkami kulturalnymi na Mazowszu.

Art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 87) przewiduje, że podział instytucji kultury może polegać również na wyłączeniu z instytucji kultury wyodrębnionej jednostki organizacyjnej w celu utworzenia nowej instytucji kultury w oparciu o pracowników i mienie tej jednostki. Zasady przekazania składników majątkowych ujętych w bilansie wyłączonych jednostek określa organizator w uchwale o podziale. Zgodnie z art. 18 ust. 3 ww. ustawy informacja o zamiarze i przyczynach podziału instytucji musi zostać podana do publicznej wiadomości co najmniej na 3 miesiące przed wydaniem aktu o podziale instytucji kultury.

Zatem podjęcie niniejszej uchwały stanowi warunek skutecznej realizacji zamiaru podziału Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie” w przewidzianym ustawą terminie.

Pismem znak DDK-WM.6010.4.2024.MMS z dnia 12 czerwca 2024 r. Pani Hanna Wróblewska Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego poinformowała, iż akceptacja przez MKiDN podziału Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie jest możliwa o ile:

1. Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie po podziale prowadzone będzie jako wspólna instytucja kultury przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Samorząd Województwa Mazowieckiego;
2. **Nowe Muzeum Witolda Gombrowicza we Wsoli będzie samodzielnie prowadzone przez Samorząd Województwa Mazowieckiego.**

Powyższą propozycję Pani Minister przedkłada mając na względzie fakt, że aktualnie Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego zaangażowane jest w szereg projektów wieloletnich, które wymagają nie tylko bardzo poważnych nakładów finansowych, ale także odpowiedniej koordynacji działań związanych z ich należyłą realizacją.